

- עלי מרפא
- שערי הגלילין
- יין הנגבי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עונג הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

- מציפה לישועה? סבלנות!
- כך תשמור על קשר עם ה'
- אני יודע שאני לא הרבי
- לימוד תורה עם דעת נכונה
- כוחה של השתתחות
- התורה הזמנית:
- עצת הצדיק להמתיק הדין
- ה'חיצונים' וההצלה מהם
- עשה: עולם ריק וחלול מתוכן
- איך להכיל דינים?
- לידה מחדש. היתכן?
- השלמות תיקון האכילה: ברכת המזון
- המשך ענייני עציצים בשמיטה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!
אתה הוצה עצה אמתית?
אתה חייב להמתין?

ב"ה יום ג' שמות תקצ"ח:
והנה בשבת העבר דברנו מענין פמה צריכין לבקש את השם יתברך בכל יום שיתקננו בעצה טובה מלפניו. פי האדם בזה העולם צריך עצות עמוקות מאד בכל יום, באופן שיצא ממה שצריך להנצל. ולחטוף בכל יום טוב אמת ונצחי מה שצריך.
ואם אין יודעין שום עצה צריכין להמתין ולחכות לישועתו יתברך שיאיר עליו עצה שלמה אמתית. ועל כל פנים צריכין לידע שיעצות העולם הם שקר וזבזב. פי נאחז בהם דהמת הנחש בחינת הנחש השיאני שעל זה התחיל דוד המלך עליו השלום ספר תהלים אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים. פי יש אנשים שהם פשוטים קצת. ואך על פי כן עצתם הם בחינת עצת רשעים. מחמת שיעצתם לא נודעו מזהמת עצת הנחש הנ"ל.
ועקר הקלקול של רוב העולם הוא מה שהוטפים עצתם במהרה שעל זה נאמר עצת נפתלים נמהרה. פי לעצה האמתית צריכין לחכות הריבה לזכות אליה כמו שצ"ע דוד עד אנה אשית עצות בנפשי וכו', וזהו מהרד נשכחו מעשיו ולא חזו לעצתו פי בכל מה שעבר עליהם היו צריכין לחכות לעצתו יתברך.
וכלל דברינו היה שצריך תהיה שלמות העצה והוא על ידי הספד הקדוש בחינת וספר כתב איש רבי וכו'. על פי צריכין לזהר מאד ללמד הספד הקדוש הזה בכל יום, ולבקש ולחפש שם עצות טובות אמתיות ועל ידי זה יצפה ללמד כל הספרים הקדושים המכריחים שהם ספר הפוסקים וכו'.

חיים של חסד - עם הנלי הנכון

מדת החסד היא טובה, אבל יכולה לגרום להפקרות. מדת היראה גם היא טובה, אבל יכולה לגרום לאטימות. רק השילוב ביניהם מאפשר קשר נכון ובר קיימא.

צדקה ומשפט

כאן מגיע יעקב, שנותן את התשובה המלאה. מדת התפארת מלמדת אותנו להתנהג בצדקה (חסד) ומשפט (גבורה) כאחד. ישנם אנשים שיש להם 'צדקה', כלומר: הם מלאים בשפע לעיפה, אבל לא

פרשה תולדות היא פרשתו של יעקב אבינו, השלישי מבין שלשת האבות. יעקב אבינו אינו רק אחד מהאבות אלא כולל את שלשתן. אברהם מייצג את צד הימין והחסד, יצחק את צד השמאל והגבורה, ויעקב כולל את הימין ואת השמאל, ועושה משניהם יחד את האמצע והתפארת. בכך הוא גם ניצול משתי קליפות - קליפת ישמעאל וקליפת עשיו.

ישמעאל ועשיו

אברהם אבינו מייצג כאמור את מדת החסד, אבל כנגדו ישנה קליפה שמכסה את מדת החסד, והיא קליפת ישמעאל.

אברהם אבינו לוקח את החסדים של ה', כדי לפרסם אותו בעולם, ולקרב את לבות בני העולם לה' יתברך. ישמעאל, לוקח את אותו החסד, ומשתמש בו כדי להתרחק מה'. הוא בא ואומר: ה' כל כך טוב, כל כך חסדן וכל כך רחמן, ואם כך אתה יכול לעשות מה שלבך חפץ.

יצחק אבינו מייצג את מדת הגבורה, וכנגדו ישנה קליפה שמכסה את מדת הגבורה, והיא קליפת עשיו. יצחק משתמש במדת היראה כדי להתנהג נכון ולהתחבר לה'. עשיו לעומתו, לוקח את הגבורה ומשתמש בה כדי להתרחק מה'. הוא טוען: ה' כל כך קשה, כל כך שופט ומפחיד, שאין לך בכלל מה לנסות. עשיו מגיע לאביו עם חומרות יתירות ושואל איך מעשרים את התבן ואת המלח, מה שמעולם לא התבקש לעשות, וכל זה כדי להציג את ההתנהגות הראויה כבלתי אפשרית.

שני הקליפות הללו גורמות לכך שאדם מאבד את הקשר עם ה'. הקשר בין יהודי לאביו שבשמים, מתבסס על כך שמצד אחד יש מסגרת של תורה ומצוות, ואנו נדרשים להתנהג כראוי, כדי לזכות לקרבת ה'. ומצד שני, גם אם לא הצלחת וגם אם נפלת, יש תמיד אפשרות לתקן ולחזור. ואם אתה מאמין שה' רואה כל דבר רע שעשית, כל שכן שעליך להאמין שהוא רואה כל דבר טוב שעשית, או לפחות רצית, כי ליכא רעותא טבא דאתאביד.

כדי לזכות לצדקה צריך משפט, וכדי שהמשפט יהיה נכון, צריך לשלב בו צדקה.

מצליחים ליהנות ממנו. הם מבזבזים יותר מדי או מקמצים יותר מדי, כי הם חיים עם 'חסד נפול' שהיא קליפת ישמעאל. ולכן, הם מאבדים את השפע ואת הרוחניות שלהם, כי אינם יודעים לשים גבולות.

מצד שני ישנם אנשים שחיים רק עם 'משפט'. הם תמיד מרגישים שאין להם, ושופטים את עצמם ואת סביבתם לרע. ולכן, אינם מסוגלים לקבל שפע, ובוודאי שלא ליהנות ממנו. רק השילוב של שני הכוחות יחד - צדקה ומשפט, מאפשר חיים טובים. תעשה גבולות ותתנהג נכון, אבל אל תהיה ביקורתי ושיפוטי כל כך, אלא תסתכל ותראה כמה טוב יש בכל העולם, וכך יהיה לך שפע, ותינהג ממנו.

מאברהם שמדתו חסד, יצא גם ישמעאל. מיצחק שמדתו גבורה, יצא גם עשיו. אבל יעקב אבינו שכולל את שניהם יחד, לא יצא ממנו שום פסולת והייתה מיטתו שלמה. ולכן, היה בכוחו לקבל את הברכות ולהעביר אלינו את השפע. הברכות הם הקיום של אדם בעולם, אבל הן עוברות דרך מערכת המשפט. כדי לזכות לצדקה צריך משפט, וכדי שהמשפט יהיה נכון, צריך לשלב בו צדקה.

את כל זה עושים בהתבודדות. אדם מגיע כל יום כדי להודות לה' על הטוב, ולהתפלל על מה שלא. לספר על מה שהצליח, ולהתוודות על מה שלא. וכך, בכל מצב, ימין או שמאל, חסד או גבורה, צדקה או משפט, הוא מוצא איך להתקרב לה', כאן ועכשיו.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי תנא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברוך ח"ו	דף הומי ראש השנה	עלים לחופה
שבת	ב	כח.	קס	קטו.	כח	רכב
א	ג	כט.	קמא	קסז.	כט	רכג
ב	ד	ל	קמב	קפ.	ל	רכד
ג	ה	לא.	קמג	קיז.	לא	רכה
ד	ו	לב.	קמד	קיח.	לב	רכו
ה	ז	לג.	קמה	קיח.	לג	רכז
ו	ח	לד.	קמו	קט.	לד	רכח

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא. סימן כ"ב

'המח של הרבי והפה שלי'

ב'שבועות הגדול' הגיע מארץ ישראל רבי שמעון תלמיד רבינו הק' להיות אצל רבי נתן על שבועות.

כשמע רבי שמעון את רבי נתן מדבר תורה, ענה ואמר כן: 'חשבתי שזהו תלמיד, זהו הרי הרבי עצמו!'

כאשר הבחין רבי נתן בכך נזדעק ואמר: 'אני יודע שאיני הרבי, אני יודע שאיני הרבי!'

כזה איש צדיק, כזה קדוש, הוא הרגיש סכנה, אז הוא הבהיר מיד! לא, הכל הוא הרבי, אני עצמי אינני כלום, רק הרבי.

וכשרבי נחמן מטולטשין הלך להדפיס את הלקוטי הלכות, ראה אותם רבי נפתלי והתבטא: 'הרי זהו המח של רבינו, והפה של רבי נתן', וכשאמר זאת לרבי נחמן מטולטשין לרבי נתן, אמר לו: 'אני גם אומר כך, זהו המח של הרבי והפה שלי! אנו צריכים אם כן להתבונן איזו שמחה גדולה צריכה להיות לנו: רבי נתן חשב מרחוק עלינו להטיב אחריתנו, הוא מסר את נפשו, הוא מסר את כל חייו, הוא נעשה חולה, הכל עבורינו.

ואם כן צריכים אנו להתחיל לנצל את התפילות! שלא ישארו סגורים! לנצל את ה'ליקוטי הלכות', את המכתבים, ושנאהב אחד את השני, זה הוא עיקר הכלי לקבל את האור של רבינו. מקווים אנו להשם יתברך שנזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

איך להנצל משמיעת לשון הרע:

א. כשרואה שהמדבר מתחיל לדבר לשה"ר: 'שמעתם מה שקרה אתמול עם פלוני?' יש לשאול אותו בפשטות 'בשביל מה אני צריך לדעת מזה?' ולהסביר לו שיש אופן שמוותר אם מספר בשביל אחד מהתועלות הנ"ל לפי התנאים המותרים. השאלה הזו נותנת זמן לשומע להתחזק ולהתגבר על סקרנותו לדעת מה נעשה עם פלוני, וכן מועיל למדבר לחשוב אולי אין צורך לספר מה שרצה לספר.

ב. אם רואה שאין כוונת המדבר לתועלת, יש להוכיחו בנחת ובלשון רכה ודרך כבוד, שרק הוא מפסיד מזה הוא מדבר לשה"ר כי זכויותיו עוברות לאותו אדם שמדבר עליו. וכשם שאינו רוצה שאחרים יגלו חסרונותיו, לא יגלה הוא חסרונות אחרים. ואם התוכחה תגרה אותו לדבר יותר, אל יוכיחנו. קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ה)

ועקר פל הקלקולים - הוא מחמת המחלקת:

(ליקוטי הלכות ראשית הגז, ה, ח)

ע"י תורה מכיר מיהו המלך האמיתי

את היצה"ר. כי דווקא חלק התוספת של הלימוד שהיא בכח ובמאמץ, שמושך עצמו לביהמ"ד, היא אשר נתן בו הכח להאמין ביצר הטוב, ולתת כח ברצונות שלו ללכת עם האמות שה' הוא המלך על כל דבר.

והוא סגולה גדולה, בכל פעם שהיצר הרע מסתיר מלכות ה', עד שאינו יכול לזכור מיהו המלך האמיתי, שיתיישב בכח ובכפייה כמה דקות ללמוד תורה, וזה מכה את המשוגע שבו ומרגיעו, ומחזיר לו הדעת האמיתי.

דע לך, שהתורה היא לא רק כמו מקל המרגיע לכמה רגעים את המשוגע, אלא הוא מקל פלאי, שיש בו גם כח של קמיעות ורפואות, לרפאות את המשוגע ממש, לתת בו שכל אמיתי, להיות אדם מלא ביישוב הדעת. כלומר בתחילה התורה מרגיעה את המשוגע, ובהמשך היא מרפאת השכל שלו, כי כל מילה ותיבה שאדם מוציא מפיו בלימוד התורה, יש בו קדושה גדולה ביותר שיכול לתת אור גדול של שכל דקדושה, שיוכל על ידו לזכור את ה', גם לאחר שישגור את הספר ויילך לעסקיו הגשמיים.

וזהו הנקרא לימוד תורה לשמה - ללמוד מתוך כוונה שלימוד זה יחזיר הדעת שה' הוא המלך, ומתוך כך אולי יזכה בהמשך להכיר יותר את הדעת והשכל הפנימי של אור ה' הנמצא בכל דבר בבריאה.

(על פי תורה א')

עיקר המלחמה ביצר הרע היא מלחמה על ה'מלכות'. יש מלחמה מי המלך המנהיג. היצה"ר אומר שהוא המלך, והיצה"ט טוען שה' הוא המלך, ומלכותו בכל משלה.

ובלי הצדיקים, גם אם אדם מנסה להלחם ביצה"ר, אפשר לשכוח המטרה להמליך את ה', ואז כל תיקון המידות הוא רק לתועלת עצמו, להיות אדם נחמד ונעים הליכות, לא מתוך כוונה לגלות שה' מלך.

אך מהיכן נוכל לקבל למעשה הכח לעמוד כנגד היצה"ר, להיות וודאי שה' הוא המלך. העצה היא 'לימוד התורה בכח'. וכמשל של משוגע המשתולל ומזיק, שדבר ראשון יש להכות ולקשרו, עד שגופו נרגע ונח, כך התורה היא מקל שמחזיק השכל על מקומו. כמו שאמרו חז"ל "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש". כי התורה יש לה כח להכות את המשוגע ולעורר אותו שיראה האמות של הבריאה, שה' הוא המלך.

וזה דווקא כאשר ילמד מתוך כפיית היצר, כמדויק בלשון חז"ל 'משכהו לבית המדרש'. ללמוד לפחות 'מעט' יותר מכפי הרגלו, לשבת בבית מדרש עוד קצת. אם היה רגיל ללמוד דף ילמד שניים, אם יש בכוחו ללמוד שעה, יוסיף עוד כמה דקות, והעיקר לכוון בלימודו שכל כוונתו בלימוד זה הוא להכות

הליכות

שיחות ומנהגים

התבודדות

בְּאֶמֶת אֲנִי מֵאֲמִינִים, וְמַעַתָּה יְכוּלִין לְרַאוֹת וּלְהִבִּין, שְׂאֵף עַל פִּי כִּן אֵיךְ שֶׁהוּא בְּיָדָי לֹא נֶאֱבָד שׁוֹם דְּבַר וְשׁוֹם צְעָקָה אֶפְלוּ מִשְׁאוֹל תְּחִילִית מִמֶּנּוּ, כִּנְשֻׁמֵּי מִפִּי בְּפִרוּשׁ פְּפֹה פְּעָמִים אֵין מִסְפֵּר:

(עלים לתרופה, מכתב מיום ד' משפטים תר"ב)

רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ רְצָה שִׁתְּיָגְעוּ בְּעִבּוּדֵי הַתְּפִלָּה בְּכָל הַפְּחוֹת - "אֵז מִן זֶךְ מוֹטְשֵׁן אוֹיפֵן דְּאוֹנְעֵנְן מִיט אֶלֶע פּוֹחוֹת":

רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ אָמְרוּ: "אֵי יִנְגַּעְרֵמָאן דְּאֵרְף שְׁרִייעֵן אִין שְׁרִייעֵן אִין שְׁרִייעֵן צוּ דַעַם אוֹיפְרֵשֵׁטֶן" - "אֶבְרָהָ צְרִיךְ לַעֲלֵק וְלַעֲלֵק וְלַעֲלֵק לְה' יִתְבָּרַךְ; כִּן שְׁמַע רַבִּי אֶבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן מֵאֲבִיו שֶׁשְׁמַע מִפּוֹהַרְגַ"ת שֶׁשְׁמַע זֹאת מִרַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ. (רבי לוי יצחק שמוע מפי רבי אברהם ב"ר נחמן):

(שיח שרפי קודש צא-צד)

בְּיָדָי צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְקַיֵּם מַה שֶׁהִזְהִיר רַבְּנֵי ז"ל, לְחַזֵּק עֲצָמוֹ תָּמִיד, וְאָמַר בְּפִרוּשׁ (שיחות הר"ן סי' שב) שֶׁהַעֲקָר הוּא "מִבְּטָן שְׂאוֹל שְׁנֵעֲתִי" (יונה ב ג); וְכִי אֶחָד נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּל כֶּךָ עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאֵלֹה עָלְיוֹ לֹא נֶאֱמַר זֹאת, כְּאֵלֹה יָרַד יוֹתֵר מִבְּטָן שְׂאוֹל חֵס וְשִׁלּוּם, וְכֵאלֹה אֵין בְּחֹו לַעֲלֵק עוֹד, וְכֵאלֹה כְּפֹר צֵעַק הַרְבֵּה מֵאֵד וְאֵינוֹ מוֹעִיל לוֹ, וְעוֹד יְחִילֵת הַרְבֵּה כְּאֵלֹה וְכֵאלֹה, בְּאֶמֶת לֹא כֵן הוּא, כִּי אֵנִי יוֹדֵעַ אֶמֶת, שֶׁהוּא ז"ל כֹּה בְּכָל דְּבָרָיו גַּם עָלָיָה בְּפִרוּשׁ וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא דִי שֶׁיְכוּלִין לַעֲלֵק תָּמִיד אֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא, גַּם עַל פִּי דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים וְהַנְּעִימִים וְהַנְּפִלְאִים וְהַתְּמִימִים בְּתַכְלִית אֶמֶת עִמְקוֹת הַתְּמִימוֹת בְּאֶמֶת יְכוּלִין גַּם לְשַׁמֵּחַ עֲצָמוֹ בְּכָל עֵת, וְלַחֲטֹף ה' אֵינוֹ וְאֶנְחָה לְהַפְכוֹ לְשִׁמְחָה (ע"י ליקוטי תניינא סי' כג):

(עלים לתרופה, מכתב מיום ה' תצהו תקצ"ב)

בוודאי יושיע

עובד ה' מנעוריו היה החסיד רבי יעקב גדליה תפילינסקי. בעודו עלם צעיר, התוודע אל דרכה הנלהבת של חסידות ברסלב, באמצעות דודו, הרה"ח ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א, שלמד עמו יחד באותה ישיבה. הוא שהקנה לו את יסודות חסידות ברסלב, אשר היו נר לרגליו כל ימי חייו עלי אדמות.

מאז עמדו על דעתו, לא הפסיד רבי יעקב

העניות נחלת הכלל, היו אפילו אברכים שלא זכו לתפילין רבינו תם משלהם, והיו שואלים מחבריהם. מובן, אפוא, כמה כאב הדבר לרבי יעקב גדליה שנבצר ממנו להניח תפילין דרבינו תם משלו. לא עברה עליו התבודדות אחת באותה תקופה, בה לא ביקש והתחנן לזכות לתפילין דרבינו תם.

הוא התפלל ברציפות מבלי להתרפות, חזר וביקש יום אחר יום, עד שענהו משמים ומילאו בקשתו. כך בכל דבר, התמיד בתפילה, עד שזכה לראות את הישועה.

בהגיעו לפרקו, הקים רבי יעקב גדליה את ביתו, עם בת החסיד הנודע רבי יונה לבל, שהלך לעולמו תקופה קצרה קודם לכן. חלפו שנים מנישואיו, ועדיין לא נפקד רבי יעקב גדליה בזרעא של קיימא. כאשר היה בן עשרים ושמונה שנים, לנוכח צרתו

ציון רבינו בתקופת נפילת המסך הברזל

רבו געגועיו להתחנן ולבקש רחמים על ציון רבינו הקדוש באומן, שבאותה תקופה - שנת תשכ"ט - סגור היה ומסוגר ליושבי ארץ ישראל.

אך לא חסיד כמוהו ירים ידיו. במסירות נפש ובתשלום של הון תועפות נסע עם זוגתו לאמריקה ושהה בה תקופה בת שלושה חדשים, בה קיבל תושבות אמריקאית זמנית שהקנתה לו את היכולת לקבל אשרת כניסה לברית המועצות. כך, זכה הוא להיות מהראשונים שהבקיעו את מסך הברזל והגיעו מארץ הקודש לאומן.

באומן, שהו הוא וזוגתו שלש שעות בלבד, בהן שפכו את לבם ליד הציון הקדוש, שעמד אז בחצר ביתה של הגויה, ובסיומן שבו לקייב וממנה לארה"ב ולארץ הקודש.

לא חלפה שנה מנסיעתם לאומן, ונולדה להם בתם היחידה, לשמחתם הגדולה ולשמחת כל מכריהם. הדבר התפרסם והיה לאות ולמופת לעיני כל, על כוחה של השתתחות על ציון רבינו הקדוש, להמשיך ישועות בגשמיות וברוחניות.

גדליה לילה אחד מעריכת חצות, והיה מרבה באמירת תהלים, ובפרט על ציון דוד המלך בהר ציון. בווידיו שלפני קריאת שמע שעל המיטה היה מוריד דמעות, מרוב התעוררותו. אולם בד בבד היה זהיר שעבודת הלילה שלו לא תפריע לסדר יומו, והקפיד להופיע בסדרי הישיבה בקפדנות יתירה.

לאחר פטירתו של רבי יעקב גדליה, מצאו את פנקסו האישי, בו כתב את קבלותיו וסדר יומו. פנקס זה מהווה ספר מוסר חי. בין הדברים, מצאו שרשם לעצמו לזיכרון, שלא ישכח לבקש מה' יתברך בשעת ההתבודדות שיזמין לו מעות שיוכל לקנות תפילין כשרות ופרשיות מהודרות עבור תפילין דרבינו תם, בהוסיפו "ועל ידי זה אזכה להיטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה".

שלא כבימינו, כשאכשר דרא ולכל בחור ברסלב רוכשים לכבוד הבר מצוה שני זוגות תפילין, רש"י ורבינו תם, בימים ההם היתה

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ב - התורה הזמנית

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

(א) דע שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם. חותם הוא פי יש מוכיחי הדור, והם בחינות רגליה ונקראים רגליה, על שם שהם למודי ה', הינו שלומדין כביכול את ה', שנותנין לו עצות. והם הולכים בשליחותו לישאל, להוכיחם ולהחזירם להשם יתברך. ועל שם זה נקראים בחינות רגליה, על שם העצה, כמו שפרש רש"י (שמות י"א) על "וכל העם אשר ברגליך" והולכים אחר עצתך, ועל שם ההליכה, שהולכים בשליחותו להוכיח בני":

וכשהשם יתברך גוזר גזר דין בעולם, והדין הוא התורה, פי צריך להיות דין תורה, ומחמת שהם למודי ה', הוא מתייעץ עמהם ומגלה להם הדין תורה שנגזר על הדור. והם מכפים זה הדין תורה והותמין אותו, בבחינת (שיר השירים ד) "מעין חתום", שלא יינקו ממנו החיצונים, שלא יהיה נעשה ממנו, הם ושלום, דין אכזרי. וזה בחינת (ישעיהו ח): "חתום תורה פלמדי", הינו, בלמודי ה' נחתם הדין תורה, שלא יינקו ממנו החיצונים. והם, פשעננה להם הדין תורה, הולכים ומוכיחים הדור, כדי להחזירם למוטב להמתיק הדין. ואפלו בשעת מוסר נזהרין להתחיתם ולהסתיר, שלא יינקו ממנו החיצונים, בבחינת (איוב ל"ג): "ובמסכרם יתהם", ועל שם זה הן בחינת חותם:

ואלו הפלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיהו י"ד): "וכל בניך למודי ה' ורב שלום בנך", כי הולכים לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; ולפניו יתברך מקטינים הדבר וממליצים טוב בעדם, ולפני ישראל מגדילים החטא מאד, כמו שמצינו אצל משה, שאמר להשם יתברך (שמות ל"ב): "למה יחרה אפך בעמך", ולישראל אמר (שם): "אתם חטאתם חטאה גדלה". ופשהרע של הדור גובר על החותם הנ"ל ומקלקל אותו, הם ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם, ונעשה גרושין ומחלקת בעולם, הפך השלום, בבחינת (איוב י"ה) "ימתבל יגדהו", כי מחותם נעשה נדת, פי הם במספר השוה, כמובא:

למה נקראים רגליה

הנה רבינו מבאר שהצדיקים נקראים רגליה מחמת שני טעמים, א, על שם העצה שהם נותנים כביכול להשי"ת, (וענינו נתבאר במאמר הקודם), ב, על שם ההליכה שהם הולכים ומוכיחים את ישראל, ויש לברר האם אלו שני טעמים נפרדים או שיש שייכות ביניהם, וגם יש להבין למה ההוכחה נקראת על שם ההליכה שהולכים ומוכיחים, עד שעל שם זה נקראים רגליה, הרי לכאורה ההליכה היא פרט צדדי מאוד בתוכחה, והוא רק היכי תימצא להגיע להוכחה, (ובפרט שהרי ייתכן אופן שהולכים אל הצדיק לשמוע את התוכחה ולא דווקא שהולך ומוכיח אותם), ולכאורה משמע מזה שענין ההליכה הוא דבר מהותי בענין זה, וצריך לברר הענין.

האם העצה היא להשי"ת או לעם

עוד צריך להבין במה שרבינו מביא שהצדיקים נקראים רגליה על שם העצה שהם נותנים להשי"ת, ומביא על זה את הפסוק "העם אשר ברגליך", דהיינו 'ההולכים אחר עצתך', ולכאורה הרי שם המדובר על העם שהולכים אחר עצת הצדיק, ורבינו מביא פסוק זה כלפי העצות שהצדיקים כביכול נותנים להשי"ת, ולכאורה הרי הם שני ענינים נפרדים, וצריך ביאור.

המתקת הדין של הצדיקים תלוי בנו

וכדי לברר זאת, נקדים נקודה יסודית בכל ענין זה של תיקון הרגליה ותוכחת הצדיקים, כי הנה לכאורה כל זה אינו שייך אלינו, אלא הוא עבודת הצדיקים להמתיק את הדינים, ואם כן האם יש משמעות למעשה אצלינו, ולמה גילה לנו רבינו את כל זה באריכות.

אמנם מתוך כללות המאמר מתבאר שענין זה נוגע מאוד אלינו, וזהו בשני דרכים, דרך אחד, בפשטות, שהצורך בזה הוא שעי"ז נקבל אל התוכחה של הצדיקים באופן הנכון, כי באמת כדי שהצדיקים יוכלו להמתיק את הדינים, מוכרח האתערותא דלתתא שלנו בקבלת תוכחתם בבחי' נעשה ונשמע, היינו שנתעורר לעשות את המעט שאנו כן יכולים לעשות, ונכסוף ונשתוקק ונחפץ על מה שעדיין אין לנו יכולים לעשות, ועי"ז עצמו הצדיקים יכולים להמתיק את הדינים, כי הדין והמשפט הוא יסוד הנהגת הבריאה ואין שייך לבטלו בלא כלום, אלא שיש דרכי רחמים

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

"וראי לנו לומר זאת בבכייה, בדמעות שליש לבנות ולהתגעגע לבקש ולהתחנן לפניו יתברך מתי נזנה לזה" על מה נאמר? עמוד הימני

תשובה לחידה הקודמת:

איזה שיחה מתאר ר' נתן שאמר בפיו הקדוש בצחות מתיקות נעימות שיחתו הק' והנוראה מאוד מאוד? - השיחה בה מתאר רבינו ז"ל ניצד עבור ספק רוח בפרנסה אדם מייעץ עצמו, אך התפילה וכו'. (עין ליקוטי הלכות ערוכה ד, פ). הדוכא: אליסוף בהן, בית אל זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

לכבוד מוכן 'עלה לתרופה' שלום וברכה!
הנה אנו זוכים ללכת בימים אלו של פרשיות האבות עם תורה כ"ב, הנה כמה מילים המשייכות את פרשתינו - לתורה הנלמדת. מובא בפרשה 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק' ופירש רש"י יעקב ועשיו זה בח' שני מיני עזות, עזות דקדושה ועזות דסטרא אחרא, כי עשיו כל ענינו היה איך לרמות ולגנוב את דעת אביו יצחק כדי להנות מכל מנועמי העולם הזה ולעשות מהחיצוניות תכלית והשתמש בעזות כדי להשיג את זממו בח' בח' "עשיו איש שדה".
ומביא רבי נתן בליקוטי הלכות שמה שעבר על אברהם יצחק ויעקב ועשיו וכל השמות והאישים המוזכרים בתנ"ך, עובר על כל אדם בכל עת.
והנה אברהם יצחק ויעקב הם

בח' אב ובן שרבינו מזכיר בתורה שהם בח' מאמר וחצי מאמר בח' בראשית ברא ועל כן גדול כח האב מכח הבן, כי האב אומר מאמר שלם והבן הקטן חוזר אחריו חצי מאמר.
כי באמת העיקר הוא ההתחלה ואברהם אבינו סלל את דרך האמונה לכלל ישראל ויצחק פתח דרך משלו של מסירות נפש על קידוש השם וזכה שייצאו כל ישראל בבחי' "כה יהיה זרעך כחול".
ולכן כתוב 'אלה תולדות אברהם' כי גם לסוס ולחמור יש ולד וכן יש מלינוי אנשים בעולם, אך העיקר זה איך להמשיך את אור האמונה פה בעולם משום שהבעל דבר מתגבר בח' 'עשיו איש שעיר' לינוק מן הקדושה ולהזיק, הוא נמצא בתוך כל אדם ומנסה באופן תדיר לערער את יסודות האמונה, כדי לבלבל את האדם ויוצר לו תחליף להתענג במקום

על התורה והתפלה, 'מתענג' על העולם הזה...
וזה שכתוב אברהם הוליד את יצחק, כי יצחק זה אותיות ק"ץ ח"י וכשאים לא הולך לו פה בעולם כמו שהוא רוצה כגון בפרנסה או שלום בית ואפילו בקדושה, ושואל את עצמו למה לי חיים? אולי אני מיותר פה בח' קץ-חי, ובדורינו מסתובבים הרבה אנשים שנפלו לדכאון ושיגעון בשל כך.
רק על ידי אמונה כמו שיצחק התבטל והאמין באברהם שהפיץ והשפיע את אור האמונה בעולם ויוצר גם אצל יצחק הולדה ותולדה שזה בח' אברהם הוליד את יצחק ואז אין 'זמן' לקץ-חי לשלש יצחק כשמו כן הוא רק מלא שמחה בבחי' 'כי צחוק עשה לי אלקים'.
בהערכה עצומה יצחק שטרנברג

שעל ידם יש המתקנה גם בתוך דרך המשפט (וכפי שמתבאר באריכות בדברי מוהר"ן בהלכות מתנה הלכה ה), ועל כן הכל תלוי באתערותא דלתתא שלנו שעיי"ז עצמו יש כח לצדיקים לבוא ולהמליץ זכות לפני הש"ת, כי הם מגדילים באמת את ערך המעשים טובים של ישראל, ע"י שהם מראים את עוצם ההתגברות שיש בעולם, עד שבאמת כל נקודה של אתערותא דלתתא יקרה מאוד מאוד, ועיי"ז עצמו נמתק כח הדין, וממילא מתמעטים הנסיונות והבלבולים (שהם ג"כ נמשכים מהקטרוגים והדינים), וממילא עיי"ז עצמו יש כח להתעורר לחזור בתשובה, ונמשכים עצות ודרכים איך להתקרב להש"ת גם בתוך התגברות הנסיונות והבלבולים, נמצא שכל ההמתה הזו אף שהיא נעשית רק ע"י הצדיקים, אבל היא תלויה בנו, כי הכל תלוי רק באתערותא דלתתא שלנו, ועל כן מוכרח לנו לידע ענייני זה.

בבחי' תפילת ה' נמשכים החסדים ע"י הצדיקים

אמנם מתוך כללות המאמר מתבאר עומק נוסף בצורך שבגילוי הזה אלינו, כי באמת עיקר הדרך להחזיק מעמד בעת הירידה שקודם לעלייה, הוא ע"י בח' הנשמע שהוא בח' התפילה, וכפי שמתבאר בהמשך המאמר, ומבואר בדברי מוהר"ן (הלכות מתנה הלכה ה אות יא) שאחד העניינים בזה הוא שע"י האמונה שיש אצל הש"ת חסדים נפלאים שעיי"ז נמשך רחמים אפילו על הרחוקים מאוד, עיי"ז יכולים להתחזק בעזות דקדושה להתחזק בשמחה עצומה גם בעת הירידה והבלבול, ושורש התפילה הוא בח' תפילת ה', ששם מתגלים חסדים ורחמים כאלו שעיי"ז יכול כל אחד להתקרב להש"ת בכל מקום שהוא, וחסדים אלו נמשכים ע"י הצדיקים שזכו לתפילת ה' בשלימות, והארץ בזה שם.
ועל פי זה מובן שענייני זה שהצדיקים עוסקים להמתיק הדין, הוא עצמו בחינת תפילת ה' המוזכר בהמשך המאמר, כי ההוכחה שהם מוכיחים אותנו היא בבחי' תורת ה', שעיי"ז יש כח לעורר גם את הנמצאים במדרגא נמוכה מאוד, באופן שהדין יהיה דין תורה, היינו שיהיה מהירידה בח' תורה ע"י שהירידה תתהפך לעלייה (וכמו שהתבאר במאמר הקודם), ומה שהם טוענים לפני ה' וממליצים טוב על ישראל זהו בח' תפילת ה' (כי הש"ת מתפלל ג"כ שיכבשו רחמי את כעסו, וכמואב בדברי מוהר"ן שם באת"ב), ועל כן מוכרחים אנו לידע את כל זה כי רק בכח הידיעה הזו שיש חסדים נוראים כאלו, יכולים אנו להחזיק מעמד בכל הירידות והבלבולים שיש בכללות ובפרטות.

המתקת הדין הוא המשכת העצה לבחינת הרגלין

ועל פי זה אנו מבינים שהעניין נקרא רגלין, כי זהו מהות העניין, מה שהצדיקים ממתיקים את הדין ועיי"ז נמשך רחמים כאלו, עד שאפילו במקום הרגלין, ששם הוא מקום אחיות הקליפות, והתגברות הדינים והקטרוגים, גם שם יוכלו להתקרב להש"ת, וזה ע"י העצות שהצדיקים ממשיכים ע"י הרחמים והחסדים החדשים שהם מגלים, שעיי"ז נמשך עצות גם למדרגות הנמוכות ביותר, שהם בחינת רגלין, וזה עיקר מה שהצדיקים רוצים לפעול בהמתקת הדין, שיהיה כח של 'הליכה' והתקרבות להש"ת, גם בתוך עומק הרגלין.

חיבור שני העצות לאחד

ועל פי זה מובן שהעצה' שהם נותנים כביכול לה', והעצות שהם נותנים לישראל, הם ענייני אחד, כי זה עצמו עיקר התוכחה של הצדיקים, שהם מאירים עצות למקום הרגלין שהוא המקום שמתגברים הבלבולים והנסיונות, הן של עזות הגוף בתאוותיו, והן של העיז פנים שבדור, והם ממשיכים דרכים ועצות איך להתקרב להש"ת גם במקום הזה, ושיהיה כל לכל אחד להתעורר באתערותא דלתתא בבחינת נעשה ונשמע, לעשות מה שבכוונתו, ולהשתוקק ולהתפלל למה שעדיין לא זכה, מתוך אמונה שיש רחמים וחסדים כאלו שיורדים גם למקומו, וזה עצמו העצה שהם נותנים כביכול להש"ת, היינו זה שהם ממשיכים חסדים כאלו שעיי"ז יוכלו כולם ללכת עם העצות האלו ולקיימם, ועיי"ז לחזור ולהתקרב להש"ת, זה עצמו העצה להש"ת כביכול שעניינו הדרך להמשיך חסדים שאינם סותרים את הנהגת המשפט וכמו שהתבאר במאמרים הקודמים באריכות, ועל כן מתחברים שני העצות האלו, העצה שהצדיק נותן לעם, והעצה שהצדיקים נותנים כביכול להש"ת,

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה כ"ב [ה]

האם יש לי שייכות לחיצונים' שרוצים לינוק ממידת הדין?

א] אחד מהחידושים הנפלאים של רביז"ל הוא, שקרא 'שמות' למושגים בעבודת ה', וכפי שמוהר"ן מפליג בהקדמת הליקו"מ בשבח הספר הנורא הזה 'לכולם בשם יקרא'.
כי קריאת השם של ההשגה הוא חלק מהבנת הענין, ובכל תורה שלומדים יש להתבונן מהו קריאת השמות של התורה הזו.
כי האדם מתייחס לכל דבר לפי השם של הדבר. ולדוגמא כשאדם קורא לאביו בשמו הפרטי הוא יתייחס אליו כמו אדם זר, אך כשיקרא לו בשם 'אבא' אזי כל צורת הדיבור שלו יתייחס כמו בן שמדבר לאביו, הרי שקריאת השם הוא תנאי חשוב להכנס לאותו השגה שרביז"ל רוצה להכניסנו בכל תורה, ולכן חוץ בעצם פענוח של ההשגה בכל תורה, יש לשים לב מה החידוש של קריאת השם שרביז"ל חידש בכל תורה, ודו"ק.
ב] בתורה זו תורה כ"ב, מדבר רביז"ל מ'החיצונים' שיונקים ממידת הדין, ומנסים להזיק בשני אופנים, הן לקלקל את הדין שיצא מלמעלה שיהיה דין אכזרי, והן לקלקל את המוסר שהצדיקים מוכיחים את ישראל שיהיה מוסר אכזרי.
ולכאורה כוונתו לאותם הקליפות וכוחות

הטומאה שעומדים מסביב לקדושה ורוצים לקלקל כל דבר, אך למה באמת מכה אותם רביז"ל בשם 'חיצונים', ולא סתם קליפות כפי שהם מכוונים בפשטות?
ג] אך דייקא השם הזה 'חיצונים' מבטא את החידוש של היניקה הנוראה שהם רוצים לינוק ממידת הדין.
כי 'החיצונים' הם מחוץ לקדושה והם רוצים שהאדם יצא מ'חוץ' לקדושה, על ידי שהם לוקחים את מידת הדין שיצא מלמעלה, שבאמת כל תכלית הדין הוא רק שבביל לקרב ולא לרחק, והם נותנים לאדם את ההרגשה שמידת הדין בא להרחיקו ולהוציאו מחוץ הקדושה, שלא יהיה חתום ב'חותם' דקדושה, ויהיה מגורש ונא ונד בעולם בבחינת 'מתבל ניידוהו', שהוא עיקר הגזירה שיש על האדם שאינו מוצא את מקומו בעולם.
ד] כמו כן אותם 'החיצונים' לוקחים את המוסר שהצדיקים מוכיחים את ישראל בשביל לעוררם לעבודת ה', ומקלקלים את דברי המוסר, עד שהאדם שומע את המוסר באופן ששובר ומחליש דעתו, ומאבד את העזות דקדושה עד שנופל מחוץ לקדושה [בבחינת 'קול הברה ששומע בחוץ'].

השכל שבכל דבר

העולם קורץ על שלל תאוותיו, כל הנהגת העולם מושכת את האדם לגשמיות ולהתרחק מהשי"ת, היש בו בילוד אשה כח להלחם נגד כל זה, היכול אדם להזדכך מהם?

מבאר רבינו (לקו"מ ס' א) שעל דבר זה נלחמו יעקב ועשיו, עוד מלידתם כמו שנאמר בפרשתינו ועד דורות עולם.

יעקב הוא אור החכמה כמו שנאמר שכן נקרא יעקב "ויעקבני זה פעמיים", ותרגם אונקלוס 'וחכמני', בכח החכמה דקדושה יכול האדם להשיג שכל התאוות אינם כלום, כמו שיהיה לעתיד לבוא שנאמר 'אז תימלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים', הכלים והגופים המונעים מהאדם להשיג את אור השי"ת יתבטלו, ואז יאיר האור 'כשבעת ימי בראשית'.

אלא שאור הדעת הזה הוא אור שאין אדם יכול להשיג אותו, וכאור השמש שאי אפשר להסתכל בו, לכן עבודת האדם היא להמשיך את האור לתוך העולם הזה, בבחינת לבנה, לראות את אור השי"ת כפי שמתגלה בתוך כלי העולם הזה.

אבל גם השגה זו אינה בכוחו של אדם, אדם יכול לעבוד על עצמו, יכול להלחם עם יצרו ופעמים אף לנצחו, אך עבודה זו לראות כי אין עוד מציאות מלבדו השי"ת וכל העולם על תאוותיו והבליז אינם כלום היא אינה בידו.

העצה לזה הוא התבטל לאור השמש, כי באמת האדם אינו יכול להלחם עם מציאות העולם, לא יוכל להלחם

עונג הפרשה

יצחק בן אברהם

וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אֲבִירָהּ הוֹלִיד אֶת יִצְחָק: 'שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך

נתעברה שרה וכו' צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק' (רש"י).

נתקשו המפרשים למה לא הודיע הפסוק ענין זה עד שמדבר מלידת יעקב (ענין רמב"ן) ואלשיך שם, ועיין עוד בראשונים כמה קו' בענין זה).

את שורש ליצנות זו מבאר רבינו ז"ל, שלידת יצחק מרמזת על הכניסה לעבודת ה', הרבה פעמים מאירה באדם התעוררות לעבודת ה', אך כעבור תקופה קצרה הוא רואה שהתעוררות זו חלפה, ותחתיה צמחה התייבשות, ואינו רואה בנפשו את הכח וההתעוררות לעמוד בקבלה וההתעוררות שקיבל על עצמו.

מבאר רבינו שכהאדם נכנס לעבודת ה', בזה הוא נכנס לבנות את השכינה הק', כשם שהאבות הק' בנו אותה שלב אחרי שלב, כך גם כל אדם שמתעורר לעבודת ה' צריך להכנס בדרך של בנין השכינה שפעלו אבותינו.

לכן השלב הראשון הוא התעוררות והרגשת התקרבות לעבודת ה', בבחינת אברהם אבינו איש החסד והאהבה, מידת החסד היא מידת השפעה ללא גבול, ולכן הוא תחילה העבודה, והיא מגיעה לאדם בקלות.

אך אחר שבנה את השכינה בבחינת אברהם איש

בישבו לאכול הוא חוקק בדעתו כי הוא אינו מתיישב למלאות את כרסו בתאוות אכילה, הוא אינו אלא מקיים את רצון השי"ת שציווהו לאכול כדי לחזק את גופו, העולם כולו הוא אינו אלא כלי קיבול לאורו ית' ולא יותר.

לא יחפוץ

אמנם אף דרגה זו גבוהה היא, אך אין עליו על אדם אלא לרצות את אור השכל דקדושה, אין השי"ת דורש מהאדם לאחוז בדרגה זו אלא לחפוץ בכך, כי ההיפך מהסתכלות זו היא עשיו, הוא אינו חפץ באותה תבונה כלל, הוא אינו מנסה לצאת מהבליז של עולם ולראות בעולם את השי"ת, הוא אינו חפץ אלא ב'התגלות לבו', התאוות העומדים כרגע לנגד עיניו הם משאת לבו בהם בלבד הוא חפץ.

ההיפך ממנו הוא יעקב, שהוא מי שלא יחפוץ בהתגלות לבו כי אם בתבונה' הוא אינו מעוניין בתאוותיו של עולם, 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש...', הוא רוצה בהשי"ת בלבד, אמנם היצר מנסה להסיח מלבו רצון זה ופעמים אף מצליח בכך, אך רצונו הוא אחד 'תבונה', רוצה הוא בפנימיותו של שכל, בפנימיותו של עולם, באור השי"ת המחייב את כל הבריאה כולה.

אדם הרוצה בשכל זה הרי הוא כבר בבחינת 'יעקב', מקושר הוא למלכות דקדושה ואור השכל 'מאיר לו בכל דרכיו' במבואר שם במאמר, אכ"ר.

החסד, צריך לבנות אותה בדרך של יצחק שהוא הדין, כלומר לבנות את הדינים שיהיו כראוי, מדת הדין נראה כדבר מרחיק וקשה, לכן אחר עצם הכניסה מגיעה הרגשת קטנות וריחוק, אבל באמת אותו הדין אינו דבר קשה ומר, אלא דרך של בנין השכינה הק' וכולו עבודת ה'.

אבל בשעת בניינו של יצחק מרגנים בקרב האדם ליצני הדור ואומרים דין וריחוק זה אינו מבנין השכינה, ואינו מביתו של אברהם אבינו, אלא 'מאבימלך נתעברה שרה', הריחוק הבא עליך הוא מחמת היותך רחוק באמת מהשי"ת, ובאמת אינך רצוי לפני השי"ת, וסכנתם של אלו מרובה שבזה הוא אכן יכול לכלול דין זה בטומאה וליפול על ידו מאותה התעוררות, וצריך להתחזק בהרבה אמונה שדינים אלו אינם אלא בצורתו של אברהם מדת החסד, אף על פי שאין הדבר נראה כך.

העצה לעמוד בדין זה הוא להוליד את יעקב שהוא מדת החכמה, ועיקר הולדה זו היא על ידי שישתמש באותה מדת הדין והחושך לדיבורי תורה ותפילה, כלומר לדבר את התורה באופן של קטנות וחושך בלא דעת, לומר בפיו דיבורי ותפילה, עוד דיבור ועוד דיבור, כך הוא בינה את בנין השכינה באופן של יעקב, עד שיאיר לו מידת הרחמים.

(ע"פ ליקו"מ ס' ע"ד)

להולד פעמיים

איך להתנהג בנער שהלך בדרך טובים, ולפתע ניכר עליו שעובר תקופה קשה?

בשבוע שעבר כתבנו בענין חבוק הנביא שהיה בנה של האשה שונמית. ונקרא 'חבוק' על שם שני חיבוקים, כביכול נולד פעמיים. בראשונה בעת ביאתו לעולם, וכמ"ש 'הנה חובקת בן', אלא שאז נמשך לו חיות ממקום נמוך, ועל כן היה צריך למות, ואז נולד פעם שניה, על ידי אלישע שהחיה אותו בחיבוק והמשיך לו חיות ממקום גבוה יותר. (זוה"ק שמות דף מד).

ולמדנו מכך שיש נערים שצריכים להיולד פעמיים, פעם ראשונה בעת ביאתם לעולם, ובפעם השנייה בעת שצריכים הם לעלות למדרגה גדולה יותר של קבלת חיות, שבתחילה צריכים גם לעבור בחינה של 'מיתת הנפש', ואם אין נבילים מהמיתה, ועושים את פעולת אלישע הנביא, שמצד אחד התפלל, ומאידך עשה פעולה של חימום לב הנער על ידי חיבוק, אז מקבל הנער דרגה של חיות גבוהה יותר ממה שהיה מקודם.

והוא כלל גדול, שלפני כל עליית מדרגה בהכרח שיהיה בחינת 'מיתה', כי 'הירידה היא לצורך עלייה' וכל 'התרחקות היא לצורך התקרבות', אלא מה שאנו רואים פעמים שהירידה אינה מביאה לאחריה עלייה, הוא רק מחמת שהאדם נבהל מהירידה, ואין לו הסבלנות להמתין ולהתחזק לראות שעל ידי ירידה זו בעצמה יבוא עלייה, והבהלה הזו בעצמה מפסיקה את התהליך באמצעו, וכך נשאר בירידתו, (עיי' ליקו"ה ערב ג').

כי מצד הנהגת ה', כל ירידה מולידה בעקבותיה עלייה, אלא שמצד האדם עצמו יש מציאות שהאדם מהפך מקלקל את 'חותם החיים' והופך אותה לדין אכזרי, וכך נשאר באמת במציאות של דין, (עיי' תו' כב).

ודבר זה צריכים הורים ומחנכים לדעת בידעה ברורה, שכן הוא הנהגת ה' ש'ירידה היא לצורך עלייה', לא רק בדרך מליצה לחזק את הנפש השבורה, אלא כך הוא האמת.

כי אף שבוודאי היה נחמד ומכובד יותר לראות את בנינו הולך כסדר, ומתעלה ללא שום הפרעות באמצע, אך אם רוצים אנו שיימשך עליו חיות גבוהה ורוחני יותר, בהכרח שיעבור בחינת 'מיתה'.

אין לנו רשות להתערב בהנהגת ה' ולמנוע את בחינת ה'מיתה', אך יש לנו החובה לקחת חלק מהתהליך של המיתה, כי צריכים אנו לסייע ביד הנער להחיותו כאלישע בזמנו. וככלל ראשון לפני שמחליטים באיזה פעולה מעשית נוקטים, יש לקבל את האמת, שכשם שאנו איננו יכולים לעלות ללא ירידה, כך הנער אינו יכול להתעלות לדרגה גבוהה יותר ללא ירידה.

והוא נסיון גדול, כי מי יאמר שהפעם הירידה תביא עלייה, והרי כמה נערים נפלו לבלי קום. והאמת היא, שבהלה זו בעצמה גרמה לנוזק. בשביל להשלים את התהליך, יש להתאזר בסבלנות רבה, לא להבהל, ובינתיים לא להרפות מתפילה, ומאידך להחיות הילד בבחינת 'חיבוק', ורק לאחר מכן, אפשר לזכות לקבל יישוב הדעת איזו השתדלות אפשר לעשות.

◆ בס"ד יצא לאור ספר 'אמרי ישראל' ב' חלקים, על סדר הפרשיות ומועדי השנה, נכתב בטוב טעם ודעת מתוך שיתותיו המחזקות ומשיבות נפש של הרב החסיד ר' ישראל מאיר ברנר שליט"א, כל רואיהם מעידים על אור וחיות חדשה בעבודת ה', כאשר הדברים היוצאים מן הלב ובואו אל הכתב - מגלים טפה מעומקה של הפרשה - אל חיי המעשה. הביאו הברכה אל ביתכם: 0548463761.

◆ בשורה משמחת לכל מבקשי ה'! ניתן לשמוע מדי יום ביומו 'חיזוק יומי' של 5 דקות, מפי הרה"ח ר' אשר זעליג מרגליות, בלשה"ק או באידיש. קו 'חיים טובים': 035752201.

◆ 'כתבו עליך בפרשה': בוא למצוא את עצמך בפרשה ולהאיר את החיים - שיעורו השבועי של המשפיע פה מפיק מרגליות הרה"ח ר' דוד גבירצמן, מדי יום שני בבית המדרש 'קרוב השם' רחוב חבקוק הנביא 5 רמת בית שמש 11.

◆ בעזרה"ת, ביום שני י"א כסליו יתקיים יום כינוס מרכזי לנשות ברסלב באולם שע"י מלון 'ציפורי קלאס' שבחפץ חיים. הרצאות מחזקות מפי הרבניות: ד. קירשבוים, ב. צ'צ'יק, ש.סיימון ועוד. תוכניות מרתקות רבות ומגוונות בצליל ואומר. שמרטיפיה והסעות מכל חלקי הארץ. יציאה מערי המרכז בשעה 9:00 בבוקר, ארוחות עשירות לאורך כל היום. לפרטים נוספים ולהרשמה: 0527174917 / 0527173546.

איך זוכים להרים את המאכל שיהיה מאכל של כיסופים והשתוקקות להשי"ת?

יש לעורר מחשבה שבעצם לא מגיע לי כלום, והשי"ת ברוב רחמיו שלח בהשגחה פרטית את האוכל, ומתוך מחשבה פשוטה זו להתעורר לברכת המזון, לא דווקא דביקות, אלא מחשבה פשוטה של השגחה פרטית, בלעדיך אין לי אפילו את המאכל הפשוט והבסיסי ביותר. גם יש בברכת המזון דיבורי שבח להשי"ת מתוקים ביותר, אשר יכולים לעורר את הלב בכיסופים וגעגועים אליו. יש רק לשים לב למילים והתיבות, לברך מתוך סידור. וזה היה הרצון של ה' בבריאת העולם שנכיר את מלכותו ואת הרחמנות שלו. והדבר פשוט מאוד, לברך ולהודות לה' על החסדים הגדולים ועל ההשגחה הפרטית שהשי"ת סיבב עד שבא המאכל לפינו, באיזה חן וחסד הוא הוריד וצמצם אור רוחני בהשתלשלות אחר השתלשלות עד שנעשה מאכל שמזין אותנו. ועם קצת שימת לב בזה אפשר להתעורר בהשתוקקות גדולה אליו. ובפרט בעת

אמירת "הרחמן" כמה וכמה פעמים, שיש בזה לבד כח גדול לעורר אותנו. "ועל כן צותה התורה הקדושה, לברך ברכת המזון אחר האכילה כדי שיזכה כל אחד ואחד להמשיך על עצמו הארת הרצון, על ידי הדיבור הקדוש של ברכת המזון שמברכין ומודים ומשבחין לה' יתברך על אכילתו". (ליקוטי הלכות נטילת ידיים 1) והן אמת שבכל דיבור של תפילה אפשר לבוא לדבקות בה', אך מיוחד הדבר לאחר האכילה, שהמאכל מקשר את הנפש לגוף, ומחיה את הדם שנבלעים באברים, וכאשר תיכף משבחים ומודים לה', אזי "הדמים נבלעים בהאברים כראוי, עד שבושר לה' יתברך בכל עת רצון מופלג ביותר, עד שמוציא את הרצונות בפיו שמודה ומהלל ומתפלל לה', שזהו בחינת ברכת המזון, וזהו חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני", כי עיקר חמימות הלב שבושר כמו אש הוא מרתחת הדמים, שצריכים להפוך רתיחת הדמים שהם חמימות הלב אל הקדושה שיבער להשי"ת ברצונות דקדושה" (שם).

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ דביהנכ"ס נחלת חן

זריעה/נטיעה/שתילה בעציץ בשמיטה

השמש או האור בכדי שיגדל יותר טוב, דינו כאמור להלן בדין פתיחת חלון.

דינים שונים

ניקוי עלים - מותר נוקות עלים של עציץ מכל סוג שהוא. כיון שאינו מועיל כלל לגידול הצמח (קובץ מבית לוי עמוד נב בסוף הערה ד). אכן אם יש שכבה עבה של אבק, והמטרה היא לשם השבחת הצמח - אזי אם העציץ נחשב כ'נקוב', ובפרט אם אינו בבית ממש, יש לאסור (ראה: שמיטת קרקעות יד יח. שביעית בהלכה, שטרן, כ). אבל באינו נקוב לא נראה להחמיר.

הוספת אדמה לעציץ. או עציץ שנתפרק והאדמה יצאה לחוץ ורוצים להכניסה שוב. או להעביר את הצמח לעציץ אחר - בכל אלו יש לשאול 'שאלת חכם', כי הדין תלוי מה נגרם על ידי השינוי ובסוג העציץ. דישן - בדרך כלל אפשר לוותר על דישן במשך שנת השמיטה. ואם יש הכרח לזה, יש לשאול 'שאלת חכם', כי הדין תלוי בסוג הדישון וסוג העציץ.

ריסוס - בעיקר הדין הוא חמור משאר מלאכות כיון שאסורוהו אפילו בהפסד. ואם בכל זאת יש הכרח לרסס, הדין תלוי בגודל ההפסד ובסוג העציץ, ולכן יש לשאול שאלת חכם.

תמיכת גזע או ענף תמיכת עץ צעיר כדי שיגדל ישר, נחשב למלאכה האסורה בשמיטה. ולכן אם העציץ נחשב כ'נקוב' ובפרט אם אינו בבית ממש, דינו כדלהלן. אבל בעציץ שאינו נקוב, לא נראה להחמיר בכל זה:

א. אין לתמוך עציץ במקל כדי שיגדל הצמח ישר (משפטי ארץ ד ל. שביעית בהלכה כא). ואם יש חשש שעל ידי זה יתעקם ביותר ללא תמיכה ולא יהיה ניתן ליישרו אחרי שמיטה ועיקום זה יהיה היזק ניכר, או שיש חשש שהעץ ישבר לגמרי - יש מקום להקל (משפ"א שם).

ב. אבל מותר לכוון ענפי האילן לצד אחר, אם הכוונה היא כדי שלא יאפילו על החלון או בגלל שמפריעים למעבר (ח"ש א ה).

ג. ענף שהתחיל להישבר, מותר לתמוך שלא ימשיך להשבר, אבל אסור לחברו בחזרה באופן שיוכל להתאחות מחדש (משפ"א שם כד. ושביעית בהלכה שם).

ד. צמח מטפס - אין לקשרו בכדי שיגדל למעלה או למטה או לצד. אך אם הצמח גדל כבר, ומכוונים אותו במקום למקום לנוי גרידא או בגלל שמפריע במקום שצומח, אפשר שאין בזה איסור (שביעית בהלכה עמוד פט). אמנם להטותו לכיוון

א. אין לזרוע או לשתול שום דבר בכל סוג עציץ שהוא ואפילו הנמצא בבית. אכן אם יש צורך הגון לזה, אזי אם העציץ נחשב בודאי כ'אינו נקוב' ונמצא בבית ממש - המיקל יש לו על מי לסמוך, אך אין לעשות כן אלא אחרי שאלת חכם (בנקוב פשיטא שיש להחמיר, כיון שרוב הפוסקים חולקים על הפאת השלחן. ולכן גם בספק נקוב קשה להקל. ובאינו נקוב, יש מחמירים, וגם דעת החזו"א אינה ברורה אך בודאי התיר בשעה"ד. ומאידך יש מתירים לגמרי. ומש"כ אלא אחרי שאלה, כדי לברר אם אכן אינו נקוב הוא והאם יש צורך).

ב. אבל באלו דלהלן אסור מן הדין לזרוע שם: עציץ הנמצא בגג פתוח. עציץ הנמצא במרפסת שאין לה גג. וכל שכן בעציץ הנמצא בגינה. אדנית התלויה על המעקה בחוץ, והיינו שגם העציץ וגם הענפים הם תחת כיפת השמים, אפילו יש מתחתיה מרפסת או גגון של מרפסת וכדומה. וכן יש להחמיר בעציץ הנמצא בבית או בתוך אדן החלון, אך הענפים בולטים לחוץ. ובכל אלו אין הבדל אם העציץ או האדנית נקוב או לא (ראה כל זה: מהר"ל דיסקין א כז א. חזו"א די ט ד"ה ר"מ ובסימן כב א סו"ה" ובין סדר השביעית יד. דרך אמונה ציה"ל קי. חוט שני א ו. שמיטת קרקעות יד ט).

י"ר ע"י מכוון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 / 053-3175211
המערט נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

עשו הוא בחינת עמלק... ואינו מודה בתפלה כלל והוא מטעה לב האדם שאין התפלה מועלת חס ושלום מאחר שמתאריך הגלות ובכל יום צועקין ואין נשעים... כי צריכין לדעו ולהאמין שפגדאי ה' יתברך שומע תפלת כל פה ואפילו פשאין רואין שום ישועה צריכין להאמין שאין שום תפלה לדין חס ושלום ולתחזוק בתפלה יותר.

אבל גם כשרואין איזה ישועה אסור לכתל תפלתו בשביל זה רק צריכין לשמח בישועתו ולהיות מודה על העבר ולבקש להבא, כי עדין אנו צריכין הרבה ישועות מאד כל ימי חיינו עד שנזכה למה שאנו צריכין לבוא אשר בשביל זה באנו לעולם הזה ועל פן צריכין עדין להתרבות בתפלה:

(ליקוטי הלכות, נחלות ד, כג)

יהלום

זֶה פֶּלַע עֲבוֹדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּו: לְהַמְשִׁיךְ שִׁפְעַע וְרַב טוֹב עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וְהָעֵקֶר עַל יְדֵי תַפְלָה: (שם כג)